

Lars Løkke Rasmussens grundlovstale

Taler

Lars Løkke Rasmussen
Statsminister

Dato

5. juni 2017

”Jeg ser de bøgelyse øer ud over havet spredt,
Så skært og skønt i solen, som aldrig jeg har set.
Jeg ved det, som de ligger der, så er der kun så kort,
fra grænse og til grænse. Men dette land er vort.”

Sådan sang vi i går eftermiddags i Haderslev i forbindelse med markeringen af 500-året for Reformationen.

Og det *er* rigtigt, at der er kort fra grænse til grænse. Men alligevel er Danmark et stort land. Ikke fordi vi er mange mennesker. Ikke fordi vores økonomi er størst. Ikke geografisk. Men i kraft af den måde vi agerer på.

Vi ser det ikke altid selv, men jeg er nu alligevel ret overbevist om, at det forholder sig sådan...

”Bare alle kunne være som skandinaverne, ville det hele være meget lettere” sagde en amerikansk præsident engang.

Og da jeg, sammen med mine fire nordiske kollegaer, besøgte ham i Washington til topmøde sidste forår, sagde han - daværende præsident Obama altså - at han mente, at *”Denmark punches above our weight”*.

Altså - meget frit oversat - at Danmark kan spise kirsebær med de store. På grund af den måde vi agerer på internationalt. Fordi vi tager ansvar. Udviser lederskab. Forsøger at spille en rolle og gøre en forskel.

Det er jeg utroligt stolt over. Det kan vi alle være stolte over. Og det er faktisk en velfortjent ros.

Danmark var blandt de første lande i verden hvor kvinder fik stemmeret og det første land i verden, som tillod partnerskab mellem to personer af samme køn.

Danmark tager uden tøven et betydeligt ansvar i verdens brændpunkter, når det kommer til vores fælles kamp for fred og frihed – og imod undertrykkelse, tyranni og terror.

Danmark er global leder når det kommer til kampen for bæredygtige løsninger og i kampen mod menneskeskabte klimaforandringer. Vores viden er efterspurgt og vores udvikling tjener som et forbillede.

Danmark har vundet al vores velstand gennem handel med andre. Vi er en af verdens førende søfartsnationer og en af de allerstærkeste stemmer for frihandel.

Danmark er medlem af den lille eksklusive klub af lande, som lever op til FN's mål om at yde 0,7 procent af vores velstand til verdens fattige. Og vi kan nu i år - fordi vi har fået styr på udlændingepolitikken - overføre 1,8 mia. kr. ekstra *fra* modtagelse af asylansøgere *til* udviklingsbistand. En investering i verden og i, at asyltilstrømningen ikke tager til igen.

Og oven i alt det er Danmark et lykkeligt og harmonisk land, *"hvorfå har for meget og færre for lidt"*. En ret unik plet på kloden, som mange misunder os.

Alt det gør Danmark helt særligt. Vi er ikke et perfekt land, men nok det bedste der findes.

Især i en tid, hvor vores værdier – frihed, frisind, ligestilling - er under pres, så er det afgørende vigtigt, at vi ikke alene er bevidste om, hvilke værdier der er vores – men at vi også er parat til at kæmpe for dem.

For mindre end to døgn siden oplevede vi igen et fejlt forsøg på at knægte vores livsstil og værdier. Endnu et terrorangreb. Denne gang i London.

Den koldblodige foragt for liv efterlader os på én gang tomme for ord, men med styrket vilje. Deres handlinger vil ikke forandre os eller knække os. Hvert fejlt attentat gør vores tro på vores værdier og levevis endnu mere urokkelig.

Vi sørger alle med ofrene. Fra denne weekends angreb i London. Men også fra den seneste tids alt for mange angreb i hjertet af europæiske storbyer som Berlin, Sankt Petersborg, Stockholm og Manchester. Og også angreb længere væk i Istanbul i januar, Ægypten i sidste måned og i Kabul forleden.

Angreb rettet mod uskyldige børn og unge som bliver udført af usle mordere. Som aldrig vil vinde.

Når tingene bliver svære og vores levevis kommer under pres, så kan der være to meget forskellige reaktioner:

Man kan vælge at lukke sig inde og forskanse sig. Prøve at holde omverdenen ude.

Eller man kan insistere på åbenhed og på, at vores værdier er så stærke, at de vil sejre til slut. At lyset besejrer mørket.

Jeg forstår den første, men jeg insisterer på at vælge den anden. For jeg har en grundfæstet tro på, at Danmark hører til i verden omkring os. At vi er stærkere sammen, end alene. Og jeg ved, at bygger man mure, så ender man til sidst med også at spærre sig selv inde.

Vi skal ikke være blinde overfor udfordringer eller naive i forhold til de ydre fjender som vi kæmper imod.

Derfor har vi grænsekontrol og har styrket vores politi og efterretningstjenester. Derfor vil vi give vores forsvar et substantielt løft, når vi til efteråret skal forhandle nyt forsvarsforlig.

Men vi skal først og fremmest tro på, at vi kan vinde. Vi skal ikke dukke nakken og vi skal ikke ligge under for utrygheden.

For grundlæggende er det sådan, at vi aldrig før i menneskets historie har haft det bedre. I Danmark og i verden omkring os.

Alene i min levetid (og så gammel er jeg altså heller ikke...) er Danmarks velstand mere end fordoblet og vores levetid steget med næsten 10 år.

Det er ikke mindst sket, fordi vi i samme periode har fordoblet vores samhandel med omverdenen. Vi har forfinet vores samvirke med verden omkring os, omfavnet ny teknologi, erstattet systuer med design og skibsværfter med vindmøllefabrikker. Vi er kort sagt blevet dygtigere og rigere.

Og kigger man ud i verden, så har vi aldrig haft højere levestand, bedre arbejdsforhold eller større sundhed, end vi har nu. Levealderen er stigende, og analfabetismen har aldrig været lavere.

Der er ingen som helst tvivl om, at verden i dag er et langt bedre sted, end verden i går. Og der er ingen tvivl om, at nuværende generationer har flere muligheder end deres forældres havde. Min egen inkluderet.

Det kan vi i høj grad takke globaliseringen og vores åbne samfund for.

Samtidig kræver langt de fleste af de problemer, som vi står overfor, globale løsninger. Klimaudfordringerne, fattigdomsbekæmpelse, sikkerhed og migration.

Men.. Alligevel ser mange ikke globaliseringen som en fordel, men som en trussel. Hvorfor?

Tja, nogen bliver - og det forstår jeg godt - simpelthen bange, når vores værdier trues. Andre har en fornemmelse af, at jobbet er i fare for at forsvinde. At de risikerer at blive erstattet af maskiner, outsourcet til andre lande eller overtaget af folk som kommer hertil udefra.

De ser bagsiden af globaliseringsmedaljen: Den stadig bredere kløft mellem dem, der har mulighed for at omfavne globaliseringen og dens muligheder, og dem der ikke har.

Den oplevelse må vi ikke ignorere. Den er reel og velbegrundet. Og skal besvares seriøst. Vi *skal* blive bedre i stand til at bygge bro over den kløft. Det gør vi bedst ved at udvide mulighederne for alle.

På en dag som i dag er intet mere oplagt end at lovprise Danmark. Fordi vi har et dejligt land, og fordi meget går godt. Det kan næsten alle enes om.

De fleste lever gode, fredelige liv, og vi er blandt de lykkeligste i verden.

Stadigt flere er i arbejde – 91.000 flere private beskæftigede siden valget - og det laveste antal personer er på offentlig forsørgelse i næsten et årti.

Vores økonomi er sund – og for første gang siden Frederik den Sjette var enevældig konge, er Danmark fri for gæld i fremmed valuta.

Så kort sagt: Danmark står bom-stærkt.

Nu er udfordringen at sikre, at de gode tider kommer alle til gavn. At få alle med.

I min nytårstale lovede jeg, at vi skal give alle unge et håb for fremtiden. At vi skal gøre alle til fremtidens vindere.

De fleste danske unge er godt klædt på til fremtiden, har mod på den, rækker ud efter den. De skal nok klare sig.

Men jeg er bekymret over de 50.000, der syv år efter folkeskolen er uden svendebrev, studenterhue eller fast tilknytning til arbejdsmarked. De er i fare for at blive efterladt på perronen, mens deres venner har indløst billet til fremtiden.

Derfor har regeringen fremlagt en stribe forslag. Lagt brik på brik i puslespillet. Så vi nu har en samlet strategi for børn og unge på kanten. Som kan bidrage til at give alle en chance for uddannelse, arbejde og et godt liv.

Med et udspil om dagtilbud - en styrket, tidlig indsats for de børn, der har mest brug for det.

En reform af tilbuddene til de unge, som har svært ved at tage springet fra folkeskolen og ind i ungdomsuddannelserne, så vi understøtter ambitionen om og troen på, at alle unge har en fremtid.

En indgået trepartsaftale om 10.000 flere praktikpladser.

En skolepulje med ½ mia. kr. til de folkeskoler, der har mange fagligt svage elever. For jeg anerkender ikke det synspunkt, at det ikke er muligt at drive en folkeskole, hvor børn som de er flest, kan lære at læse og regne på et tilstrækkeligt niveau efter 10 års skolegang.

Vi skal have alle med.

For lykkes det ikke, så vil det ikke alene føre til mindre velstand, mindre udvikling og mindre fremgang. Nej, hvad værre er, så kan det lægge kimen til uro og misnøje, som på sigt kan føre til uoverstigelige skel og uløselige konflikter. Og så kan vi ikke opretholde et samfund som det danske.

Løsningen har både en dansk og en international dimension:

Herhjemme har jeg sat mig i spidsen for et partnerskab for fremtidens Danmark, hvor udfordringer og muligheder drøftes af arbejdsmarkedets parter, erhvervsledere, iværksættere, akademiske kapaciteter og repræsentanter fra det øvrige samfundsliv.

Og internationalt skal vi styrke det samarbejde, som hjælper med at reducere ekstrem ulighed, mindske globale spændinger og løse morgendagens problemer.

Globale frihandelsaftaler er ét godt eksempel. Siden min ungdom er den globale handel som andel af verdensøkonomien steget med næsten halvtreds procent og det har gjort os alle markant rigere, end vi ellers ville have været.

Klimaændringerne er et andet skoleeksempel. Parisaftalen er en milepæl i det internationale samarbejde, og vi skal kæmpe for dens mål. For ligesom intet land kan undgå at mærke konsekvenserne af klimaforandringerne ligeså sikkert er det, at intet land alene kan få problemet til at forsvinde. Det kan vi kun gøre i fællesskab.

I sidste uge så vi et forstemmende eksempel på, hvordan globalt lederskab kan sættes over styr. Præsident Trump meddelte, at han ville trække USA ud af den globale klimaaf tale, som hans forgænger, jeg og 194 andre ledere indgik i Paris i december for halvandet år siden.

Det er en forkert beslutning. Og det forsøgte jeg også at overbevise præsidenten om under mit besøg i Det hvide Hus i marts.

En ting er, at det selvfølgelig udfordrer Paris-aftalen. Men helt ærligt, så tror jeg nu nok at aftalen skal overleve. Den er stærk. Undertegnet af 196 lande og ratificeret i 147. Og den globale bevægelse i retning af grøn omstilling vil

forblive uændret.

Også selvom USA nu vælger at indløse medlemskab til den ensomme klub, der har valgt at stå udenfor Parisaftalen. En klub hvis øvrige medlemmer vel kun tæller Syrien og Nicaragua.

Ja, selv internt i USA vil udviklingen givetvis fortsætte i samme retning, fordi mange afgørende beslutninger slet ikke træffes i det Hvide Hus, men i hver enkelt af staterne.

Eksempelvis har Californien, New York og Washington - som tegner sig for en femtedel af USA's økonomi - lynhurtigt startet en alliance for at få progressive delstater til at opretholde Parisaftalen og bekæmpe klimaforandringerne.

Nej, det der virkelig bekymrer mig er faktisk noget andet.

Nemlig at USA med beslutningen om at forlade Paris-aftalen sætter spørgsmålstegn ved værdien af brede, internationale aftaler.

Det er en beslutning som i mine øjne beror på en misforståelse af hvad USA's egne nationale interesser er.

Samtidig underminerer USA deres eget globale lederskab.

Ved at trække sig tilbage fra den internationale førerposition, som verdens eneste supermagt, som USA har besiddet uantastet siden afslutningen på den Kolde Krig, gør USA sig mindre end de er. De overlader spillebanen til andre. Og dét bekymrer mig for alvor.

Det er bekymrende for Den frie Verden, som risikerer at stå tilbage uden leder. Og det bør også give panderynker herhjemme. For hvis verden går af lave, så er risikoen størst for de små lande, som er afhængige af andre.

Danmark har en helt utvetydig interesse i, at USA forbliver i den globale førerposition. Og vi har en lige så stærk interesse i, at det sker med respekt for de bredt accepterede spilleregler, som styrer det internationale samfund.

Men hvis vi skal kunne overbevise amerikanerne – og hinanden - om, at det er

en fordel at følges ad. At vi vinder ved at spille efter de samme regler. Og at vi skal kunne fæste lid til de aftaler vi laver med hinanden, så skal gevinsterne være tydeligere – og ulemperne færre.

Danmark har en klar interesse i en stærk international retsorden og regeringen ønsker at indgå i et aktivt internationalt samarbejde.

Men jeg er lige så skeptisk, når de samme regler forhindrer os i at handle på en måde, som er helt indlysende rigtig.

Et eksempel på det er der stadig mere vidtgående fortolkning af Den europæiske Menneskerettighedskonvention, som også betyder, at menneskerettighedsdomstolen sander til i sager, som burde være alt for små til nogensinde at nå dertil.

Når Højesterets fortolkninger af Menneskerettighedskonventionen forhindrer os i at udlevere fire rumænere til deres hjemland – et andet EU-land! – fordi fængselsforholdene åbenbart ikke er gode nok.

Når EF-Domstolen med Metock-dommen tvang os til at ændre vores udlændingeregler, så vi ikke længere kan kræve, at tredjelandstatsborgere har haft lovligt ophold i et andet EU-land for at blive familiesammenført.

Eller når de europæiske regler for arbejdskraftens frie bevægelighed medfører, at vi har været tvunget til at sende store danske børnechecks ud af landet til børn, som lever i et helt andet land, hvor leveomkostningerne er meget lavere og en børnecheck svarer til en månedsløn.

Danmark har nogle fordringer på det internationale samfund. Og det internationale samfund har nogle fordringer på Danmark. Men der skal være en fornuftig balance i tingene.

Og det er der ikke altid i dag.

Det må ikke føre frem til den konklusion, at når de internationale regler ikke er gode, så skal vi bare melde os ud. Det vil være en farlig chancesejlad. Men vi skal sige fra og tage kampen op for at ændre dem.

Og der *er* behov for at se kritisk på den måde, som for eksempel Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har udvidet rækkevidden af dele af konventionen.

Det bliver et vigtigt fokus når Danmark til efteråret overtager formandsskabet for Europarådet.

Europa *har* behov for et stærkt menneskeretssystem, men det skal være mere afbalanceret og fokuseret end det nuværende. Derfor er det nødvendigt at igangsætte reformer, hvis systemet også fremover skal være relevant og effektivt.

I modsat fald er der risiko for, at menneskerettighederne mister deres folkelige opbakning og forankring.

Med det danske formandskab får vi en enestående chance for at sætte emnet på den internationale dagsorden.

Det skal vi gøre på en måde, hvor vi får mindet hinanden om vigtigheden af fælles internationale spilleregler. Men hvor det samtidig bliver tydeligt, at man kun kan få folk til at acceptere spillereglerne, hvis man synes at de er fair og forståelige.

Intet over og intet ved siden af Grundloven, hører man tit på en dag som denne. Og det er rigtigt. Men grundloven kan ikke stå alene. Den skal have følgeskab.

Af gode danske love, som regulerer alt det, som grundloven ikke kan og skal behandle. Og nogen gange også af internationale spilleregler, som skaber orden, hvor der ellers kunne være kaos.

Grundlæggende mener jeg, at det er sund fornuft: Vi skal arbejde sammen når vi vinder på det. Når det giver bedre løsninger. Og det gør det oftere end man umiddelbart skulle tro.

Men det giver *kun* mening, hvis vi er i stand til at gøre det med den nødvendige respekt for helt almindelig sund fornuft.

Tak for ordet. Og rigtigt god grundlovsdag.

Kilde

stm.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Grundlovstale, Venstre

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/lars-loekke-rasmussens-grundlovstale-2017>